

DUNS i Hemfjällstangen 10-11 september 2014

Deltagare: Eva Malmqvist (Malung-Sälen), Lisa Haglund, Unni Fredriksson (Ludvika), Jonas Pettersson (Avesta), Ove Olsson (Leksand), Mia Johansson (Vansbro), Jan Olsson (Hedemora), Ann Sofi Jurell (Tytte) (Rättvik), Sofia Holmberg, Annika Sjödin (Borlänge), Rosa Flank, Torben Stenberg (Gagnef), Tomas Nord (Älvdalen), Linnéa Woxberg, Linnéa Hassis (Region Dalarna)

Onsdag 10/9

Genomgång av protokoll och uppföljning av förra DUNS-träffen.

DUNS-frågor

Get wet

Cirka 1 000 personer följde med. Olika skolslutsdagar kan ha påverkat att det var färre än tidigare år. Föräldrar behöver informeras mer. En värmestuga skulle behövas. Utveckla busslogistiken – kommuner kan samköra. Några kommuner har samarbete med skolorna medan andra inte har det. Svårare att sälja biljetter på olika platser i stora kommuner. Många skolor försvårar också. Inbetalning i förväg är ett sätt.

Fundering att ha med ungdomar i planeringen av nästa års arrangemang. Vad vill ungdomar ha? Utvärdering hos ungdomar via sms-enkät. Enkäten skapas på utvärderingsdagar. I Älvdalen pratar man om house-disco.

Ett separat utvärderingsmöte ska hållas den 13/10 kl. 10 på Brandmannen i Leksand. Förhoppning att få med ungdomar på utvärderingsmötet alternativt hinna lyssna av med ungdomar innan mötet.

Kommunutvecklare

Kan kommunutvecklare kopplas till LUPP 2015 – blir alltså sommaren 2016

Rättvik

Mora

Ludvika – Unga kommunutvecklare vill ha svar på sina frågor och synpunkter. Besökt kommunala förvaltningar och kommunala bolag

Borlänge

Säter

Region – Har tidigare blivit inbjuden att informera hos kommunutvecklare i vissa kommuner. Möjlighet finns att göra en samlad information för flera kommuner om intresse finns.

13+

Ett möte där åtta kommuner (Leksand, Borlänge Falun Orsa, Gagnef, Ludvika och Säter, Rättvik)

deltog. Inget protokollfört men deltagande kommuner kan berätta mer.

Nästa träff onsdag 12 november kl. 9.30-15.00 på Haffas i Ludvika.

Hoppas på fortsättning eftersom nätverket kändes positivt.

Diskussion

Vilka kriterier behövs för att det ska få kallas fritidsgård? Göra en egen "dalamodell".

Fritidsforum håller på att ta fram en skrivning om "Fritidsledarens yrkesroll och funktion".

(www.fritidsforum.se). Via demokratiprojekt tycks det finnas en modell för att mäta kvalitet och det arbete som görs på fritidsgårdarna. Intresse av att arbeta med det – hör av er till Sofie.

Fritidsledarfortbildning

75 deltagare från 11 kommuner är med på utbildningen i Borlänge nästa vecka. Diskussion om att förlänga konferensen så att en gemensam middag ingår. Chans till informella samtal. Diskussion om fortbildningen ska vara på en eller två dagar. En dag – ger möjlighet för fler att åka.

Föreläsare/kursledare Magnus Johansson – fritidsledarens självbild och yrkesroll.

VM – 18 mars – 1 mars i Falun

Man vill skapa "youth park" i centrala Falun. Grönan? – svenska kyrkan och Aktiviteter i närliggande lokal (gympasal?) i centrala Falun. Ett inledande möte ska hållas snart. Mer information ska komma till kommunerna. Tanken är att kommunernas fritidsgårdar ska bjudas ner.

Unga som ambassadörer för Dalarna. Kommunerna ska ju vara värdar på VM. Förslag att ungdomar ska finnas med i tälten. Linnéa Hassis inbjuds till nästa möte.

Ung Röst 2014 - Dalarna

Rädda Barnen har tagit fram ett material utifrån års 6, 8 och gy 1. I rapporten ges även en riksbild.

Nästa gång enkäten genomförs är 2017. Förslag att Region Dalarna trycker på deltagande eftersom Rädda Barnen gör sammanställning av enkäten.

Cecilia från RB kommer till nästa träff för att informera och berättar hur man kan arbeta med rapporten.

Borlänge, Falun, Vansbro, Säter, Orsa deltog. RB haft träffat politiker i kommunen.

NUNI -nätverket

Linnéa Woxberg och Tomas Nord var på NUNIS nät verksträff veckan innan och berättade kort om dagarna.

Ett tips på intressantprojekt om Barn och demokratikunskap: Utopia – Ö-vik. Barn använda sig av dataspel för att lära sig om demokrati och den demokratiska processen.

www.fn.se/ornskoldsvik Kontakt utopia.m.elfving@gmail.com.

Föreläsare om säkerhet på nätet

Det finns intresse av att få ta del av bra föreläsningar om säkerhet på nätet. Med särskilt fokus på hur personal och vuxna ska förhålla sig till det. MUCF har bra kunskap kring detta och bra att kontakta angående detta. Det finns möjlighet att detta kommer att tas upp i ett tematiskt seminarium anordnat av Region Dalarna under våren.

Gemensamma arrangemang

Vad vill vi diskutera kring det?

På Get Wet dansas det som det inte görs på hemmaplan. Kan man göra ett gemensamt disco någonstans? Förslag Magasinet – som drivs av en kulturförening. Ta sig till Falun på egen hand, Gemensam buss hem... som kan släppa av längs vägen. Tidpunkt under höstlovet. Förslag från Tomas – Lucia.

Granny goes street - Falun

Cirka 20 000 personer. Olika aktiviteter för olika målgrupper. Från småbarn till vuxna. Arrangemanget är inte drogfritt. Önskemål om att det ska vara drogfritt, men just nu är det inte aktuellt. Politikerna bör lyfta den frågan. Lugnt enligt polisen. Kul att det var så många ungdomar som var med och arbetade. Kinesiska utbytesungdomarna upplevde det som positivt.

Älvdalen

Blås grönt under Idreyran och Musik- o Motorfestivalen. Samtal om miljö och nerskräpning vid stora arrangemang i våra kommuner.

Destination Sälenfjällen – Charlotte Skott, vd

Mycket av Charlotte Skotts arbetsuppgifter handlar om att påverka och förändra förutsättningar för turismens utveckling.

Vi, 1100 personer som bor i Sälenområdet, lever av gästerna som kommer till oss. Besöksnäringen i Dalarna omsätter 5,5 – 6 miljarder SEK. Besöksnäringen har blivit en stor "industri". Jämförelsetal ABB Ludvika har cirka 2 600 anställda. Till säsongen 2014-15 anställs cirka 2 400-2 500 personer. Hotell och restaurang är största branschen.

Nya medarbetare inför varje vintersäsong medför stora krav på arbetsgivarna
2000 medarbetare ska anställas – 80% (1600) är under 26 år, 20% (400) är över 26 år
Arbetsgivarna tar ett stort ansvar när man tar upp ungdomar till arbete under längre och kortare arbetstid. Ungdomarna ska läras upp både i yrket och i att få livet att fungera utanför arbetstiden också. Många är hemifrån första gången, jobba för första gången, träffar en partner med nya krav såsom att städa sin stuga, passa jobbtider och alltid ha ett leende på läpparna i möte med besökare.

Cirka 4 000 personer söker säsongjobb. Långa CV-listor finns idag bland de sökande. Listorna handlar om både formella meriter men också vad man arbetat med, vad man bidragit med tidigare mm. Sen något år tillbaka tar företagen upp de sökande till Sälenfjällen och gör bl.a. teamövningar för att se hur de fungerar i grupp och de får även se vad fjällvärlden är. Många har aldrig varit här och vet inte heller vad det innebär att vara fjällen under en hel säsong. Mycket få av de anställda skickas hem utifrån att de inte fullgör sina arbetsuppgifter.

Alla sorts ungdomar som söker sig till oss som behöver många olika kompetenser. Vad vi behöver i framtiden vet vi inte idag. Vi vill också vara de som skapar instegsjobb. Ungdomar och andra kan få en utbildning i arbetet/branschen som leder till karriärer i turismnäringen. Vi vill ha alla typer av ungdomar både de som har en examen och de som inte har det.

Många ungdomar från olika håll i Sverige kommer för säsongsjobb. Tradition att färre från Dalarna arbetar som söker arbete i besöksnäring. Kanske vill man hemifrån och se nya världar. 40-50% av "säsongerna" återkommer under 2-3 säsongen. Några blir även kvar och bosätter sig i kommunen.

SkiStar jobbar tillsammans med Högskola Dalarna och det finns Campus Sälen.
"Fri start – Fri fart" – är högskolans idé

Torsdag 11/9

Ungkraft

Pengaakuten

Coacherna har träffats. Den 9:e december bjuds coacherna in till träff i Falun. Sommarjobbarna har tittat på hur Pengaakuten som använts. De flesta som söker vill skapa kulturevenemang. Hur påverkar nya strategin pengaakuten?

Funderingar på arrangörsutbildningar. Träff den 25 september kl. 13.30 (spånarmöte). Maila intresse till Linnéa W.

Strategin för Sveriges Bästa ungdomsregion och LUPP

Linnéa H och Linnéa W är ute för att diskutera strategin men framförallt avsiktsförklaring med kommunalråd och kommunchefer. Flesta kommuner känns som att de är på...

Ansökan hos MUCF – har beviljat så att regionen har fått 200 000 kronor. Projektet är en kompetensutveckling och ska ses som en fortsättning på DIMPA, men också ett stöd för att kunna arbeta med strategin i kommunerna. Inom projektet skapas ett nätverk för de personer som utsetts som strategiskt ansvariga. Det kommer också genomföras fyra tematiska seminarier. Träffarna har fokus på strategin och den nya ungdomspolitikerna. Den kostnad det blir för kommunerna är främst tiden som behöver avsättas.

Linnéa H skickar ut ett utkast till planeringen och förslaget till strategin och ansökan MUCF. Politikerna vill även arbetet inriktas mot integration och normkritik.

Avsiktsförklaringen ska förhoppningsvis bli klar politiskt innan nyår. 2015 ska arbetet inledas med någon form av kick-off.

Skicka synpunkter om strategin och projektbeskrivning MUCF till Linnéa H. Även om vi har tips på andra aktörer som vill vara med i arbetet för att bli Sveriges Bästa Ungdomsregion.

Lupp

Förhoppning om att få alla kommuner att göra LUPP samtidigt så att ett gemensamt analysarbete kan ske. Diskussioner om att göra Lupp vartannat år eller var tredje år. Linnéa H informerar på direktionen.

Lupp 2015 - Anmälan kommer inte före jul. En ny enkät kommer från MUCF.

Förslag på gemensam träff inför Lupp 2015, som ska genomföras på högstadiet och gymnasiet.

LUPP - Unga vuxna kommer Region arbeta tillsammans med MUCF med det så vi behöver inte engagera oss just nu, men Linnéa och Linnéa tar gärna emot synpunkter.

Diskussion efter ämne från vandringen.

Grundkriterier och för fritidsgård

Stjärnsystem – DUNS kan besöka varandra och ”dela ut stjärnor”

Delaktighet

Tillgänglighet – miniminivå på öppettider

Kompetens för personal på fritidsgård. Kompetens om arbetsgivarrollen på fritidsgårdar.

Hur mäter vi kvalitet? Jobbar fritidsforum (ff) med det? Ff arbetar med den nya yrkesrollen?

Mötesplats – ”Kriterier för fritidsgård” i Borlänge den 6 oktober, kl. 13.00.

Ungdomsenhetens kansli i Borlänge, Hör av dig till Sofia om du vill vara med och diskutera.

Minigrupper för olika yrkesroller ex.

- Operativa
- Administrativa
- Mix – operativa och administrativa

Förslag att någon som föreläsa och vara med under nästa DUNS.

Förfrågan om att ingå i en grupp som arbetar med *Kartläggning – titlar i kommunerna*. Varje kommun skriva ner vem som arbetar med vilka ungdomsfrågor. Sammanställning skickas till Sofia.

I vilka frågor kan DUNS stödja ungdomsråden? Hur tar DUNS/RD tillvara på frågor från UR?

Eva Malmqvist kommer att bjuda in till ett möte i oktober eller november om att diskutera kring ungdomsråd.

På gång i kommunerna

Älvdalen

Total omorganisation. 10 nya chefer anställs på olika nivåer.

Samverkansråd mellan ungdomar och politiker. Strategin och dimpaarbete kan bli bra i det fortsatta arbetet inom kommunen.

Kommunen har lagt ner fritidsgårdar. Kyrkan driver i Idre. Särna – föreningsdrivet (fiskeklubb). Älvdalen – föräldradrivet tidigare, nu har skolan två anställda. Ny majoritet efter valet kan innebära att mötesplatser för unga ska öppnas.

Hedemora

Nytt projekt – Sparbanken, "Ung livsstil i Hedemora". Alla i 7:an vara rök- och drogfri under tre år. Skolsköterskan administrerar. Utlotning av bl.a. körkort. Deltagare i projektet kan också ha ett sparande, 50 kr/mån, under tre år. Sparbanken bidrar sen med 600 kr för de som fullföljer. Deltagarkort som också är kopplat till förmåner i affärer.

Borlänge

Gårdarna – demokratiprojekt med Falun och Borlänge. Omorganisation – oklart vad som händer.

Ludvika

Föreningsdrivet IF Grängesberg – Pengar från kommun, Arvsfonden och förening som ska driva. Invigning nästa lördag – ytor för skate har skapats.

Lupp – tionde året. Förhoppning om en bättre rapport med lite mer bilder.

Kommunutvecklare var på studiebesök i alla förvaltningar för att få reda på om och hur de arbetar med ungdomsfrågor och de fick kunskaper om hur förvaltningarna fungerar. Rapport om kommunutvecklarnas arbete ska ske till förvaltningscheferna.

Avesta

Nyligen genomfört Lupp, rapport på i våras.

Fältassistenter började jobba i våras

Ny fritidsgård startat – där fältarna har ett rum.

Skateparken är utbyggd till sportpark. Barn och kickbikeåkare (mellanstadiet) kom dit.

6-7 allaktivitetsbanor är färdigställda/håller på att färdigställas

Badsjö har skapats

Gratis bussar för alla

Malung-Sälen

SMURF (ungdomsrådet) arbetar med medlemsvärvning, Fb – används för information. Demokratidag 4 december – modell Mora med dialogcafé. Ungdomar, politiker och representanter från tjänstmän kommer att delta.

Uppfräschade Dölgården öppnade i måndags. På Centralskolan har Dölrummet under varit öppen lunchtid. Ingen lunchverksamhet finns på kommunens andra högstadieskola i Lima. ANDT – Öckerömodellen. Femte mätningen på högstadiet ger allt bättre resultat, färre dricker och röker, fler föräldrar uttalar inte att deras barn inte får dricka alkohol.

Rättvik

Utan fritidschef ett tag – ny finns Bosse Byfrost
Christina tillbaka efter föräldraledighet
Unga turistvärdar – sommarjobbare

Gagnef

SMS-panelen fortsätter. Att få politiker samlade för att få reda på vad ungdomar tycker. Förhoppning om större respons från politiker och förvaltningsrepresentanter i ungdomsfrågor.

Ungdomar – som driver olika frågor tillsammans med politiker
Delaktighet och inflytande arbetar man med på gården.
Demokratiarbete skulle behöva börja med årskurs 3.
Händer mycket i kommunen just nu.

Tips till regionen

Var i den kommunala organisationen finns ungdomsfrågorna? Hur prioriteras det? Hur stämmer praktiken med "de fina orden"?

I regionens framtida arbete

- Följa upp Lupp
- Får kommunerna efterfrågat stöd från Region
- Hur efterlevs strategiarbetet i kommunen?

Stafettpippen går vidare: nytt datum och kommun för vårens DUNS-träff.

Åvesta-Hedemora samarbetar om det. **25 – 26/3** – lunch till lunch

Övriga frågor/Tips till nästa gång

Samma hotell för de som åker på Rikskonferensen. Utskick till alla kommuner
I den nya ungdomspolitiken diskuteras "Egen försörjning, Psykisk ohälsa, Ungas inflytande"

Deltagande i konferenser

Återrapportering från deltagare på besökta konferenser, för att sprida kunskap och idéer.

Unga på landsbygden

www.ungapålandsbygden.se

Utmana landsbygden, Förändra attityderna, Underlätta ungas organisering

250 möjlighet i Jönköping

Se dokumentation om ungas och vuxnas tankar om flytta eller stanna kvar

Barnkonventionen

Jönköping arbetat länge med barnkonventionen.

En del kommuner i Dalarna arbetar med

Information till media

Ska DUNS synas?

Linnéa och Linnéa funderar vidare på om DUNS ska synas. Kan DUNS sättas i ett större sammanhang - strategin. Kanske något inför att kanske ta upp till nästa träff.

Kan DUNS synas på annat sätt

DUNS – tycker till och tar ställning i olika frågor. Skrivelser.

Kan DUNS göra skrivelser till direktionen?

Rubriker för DUNS

Vad svarar vi när någon frågar vad DUNS är och vad vi jobbar med?

